

Zadarski filološki dani 8 Sveučilište u Zadru, 8. – 9. studenoga 2019.

Zadar, 23. studenoga 2018.

Poštovane kolegice, poštovani kolege!

Nastavljajući tradicionalnu suradnju u organizaciji *Zadarskih filoloških dana*, Odjel za kroatistiku i Odjel za rusistiku, od ove godine dva samostalna Odjela Sveučilišta u Zadru, zajednički organiziraju osme po redu *Zadarske filološke dane*.

Prema programu *Zadarskih filoloških dana 8* koji će se održati 8. i 9. studenoga 2019. godine, predviđene su sljedeće četiri tematske cjeline skupa:

1. Književnost i povijest
2. Književni lik
3. Jezik i književnost zadarskoga područja (19. stoljeće)
4. Slavistika danas! Lokalni, regionalni i globalni doprinos

Zadarski filološki dani 8

Sveučilište u Zadru, 8. – 9. studenoga 2019.

Uz obrazloženja izabranih tema, sugeriramo moguća područja istraživanja:

1. Književnost i povijest

Dok uvjereni da živimo u posthistorijskom društvu svakodnevno svjedočimo raspadanju povijesti na tekuće događaje, s druge smo strane izloženi opsesivnim pokušajima njezina uzastopna ispisivanja, pa i prizivanja njezina ponavljanja. Tako se, premda na udaru permanentnih kriza kojima je teško sagledati budućnost, suvremenost u koju smo uronjeni odvija dobrim dijelom u prošlom vremenu – prožeta obilježavanjem godišnjica početaka i krajeva ratova i revolucija, osnivanja i raspada imperija i država uz neprestano iznalaženje novih „ključnih godina“ i „povijesnih prekretnica“ radi njihova uključivanja u kolektivno pamćenje. No, bez obzira dolazi li ova „žudnja za komemoriranjem“, koju je povjesničar Eelco Runia proglasio „primarnim fenomenom našeg vremena“, iz hegemonijske potrebe za kontroliranjem znanja o povijesti, ili iz praktične potrebe discipliniranja vremena uređivanjem kanona i muzeja, ili pak iz spasonosnog bijega od kaotičnog diskontinuiteta u uređenu cikličnost, ovom sekcijom želimo potaknuti prije svega na promišljanje odnosa između književnosti i povijesti. Suočeni s temporalnim paradoksima suvremenosti, predlažemo nekoliko smjerova istraživanja problema koji nastaju u problematičnim frakturama, iz sudara potrebe za sjećanjem i potrebe za zaboravom, angažmana i eskapizma, fikcije i faktografije, svjedočenja i fabriciranja izvora, vjerovanja u činjenice i sumnju u mogućnost njihove rekonstrukcije, a oblikuju se u književnim projekcijama (meta)historijskih pripovijesti, alternativnih povijesti, pa i povijesti budućnosti. Također, pored toga kako književne projekcije prošlosti reagiraju na povijest, zanima nas kako se različite teorijske koncepcije povijesti – povijesti sa svrhom (Hegel, Marx), kraja povijesti (Fukuyama), povijesti kao simulacije (Baudrillard), povijesti kao „masivnog uporišta svake politike“ (Badiou) – manifestiraju u fikciji te, iznad svega, kako književni, književnokritički, književnoteorijski i književnopovijesni diskursi odgovaraju na izazove povijesti obilježene destrukcijom, migracijama, nepravdama, nasiljem i traumama.

2. Književni lik

Zanimanje za lik u suvremenoj znanosti o književnosti i teatrologiji opada već duže vrijeme. Sudimo to prema relativno malom broju priloga koji se bave tom instancom književnog/dramskog/izvedbenog teksta. Uočljiva je i svojevrsna „kriza karaktera“ ili „slabljenje lika“, lik je sve manje protagonist, a obilježje junaka ne nosi samo

Zadarski filološki dani 8

Sveučilište u Zadru, 8. – 9. studenoga 2019.

privilegirani subjekt u priči nego se i sporedni lik tretira kao junak u pripadajućim mu sekvencama priče. Kriza identiteta povijesnog i književnog subjekta prouzročila je „zastarjelost“ prikaza književnog lika koji je tretiran kao protagonist, stabilan i jedinstven i poistovjećen s ličnošću. U prijelomnu je krizu književni lik kao karakter doveden u istraživanjima strukturalista: Propp ga npr. tolerira u okviru funkcija na sintaktičkoj razini priče, a Greimas smješta u okvire aktantskog modela unutar paradigme djelovanja, Bahtin kao „točku gledanja“ i „tok svijesti“ itd. Stoga, metamorfoze koje je lik doživio u književnom tekstu (na razini priče i pripovijedanja), u znanosti o književnosti ili dramaturgiji izazov su za nova opsežna proučavanja. U tim okolnostima posebice su zanimljive književno-povijesne i kazališne metamorfoze lika, modaliteti njegova oblikovanja jezikom (prozopografija, tipologija jednostavnih likova i karaktera oblikovanih vlastitom dinamikom) te fragmentirane i rastočene svijesti bez konzistentnih ideja. S obzirom na to da se lik u znanstvenim istraživanjima ne tretira kao homogena kategorija, podjednako je zanimljiv lingvistima, povjesničarima književnosti, povjesničarima književnih teorija, psihoanalitičarima, kulturolozima, teatrolozima, sociološkim istraživanjima. Brojna otvorena područja za istraživanje te instance u osnovi su našeg prijedloga okvirnih tema koje mogu biti poticaj za istraživanje, ali nisu obvezatne:

- modaliteti oblikovanja lika: govornim formama, prozopografijom, akcijom, ironijom, jezikom iskaza; lik i kontekst/izlazak lika iz konteksta; mitski junak; antijunak; „pozitivni junak“ i „negativni junak“ u suvremenoj književnosti; dijalektika lika i radnje; lik i ličnost; metamorfoza lika unutar priče; metamorfoza lika unutar žanra; identitet lika, modeli tipizacije lika; simbioza lika i glumca; uprizoreni lik/glumačka utjelovljenja lika; odnos lik/govoreći subjekt.

3. Jezik i književnost zadarskoga područja (19. stoljeće)

Prva tiskara u Zadru (i uopće u Dalmaciji) proradila je 1797., a u Kraljskom Dalmatinu na početku 19. stoljeća objavljuju se zakoni i uredbe i na hrvatskom jeziku. Uređuje se grafija u većem dijelu Dalmacije, osobito u radu pravopisne komisije 1820. s Appendinijem na čelu. Veliko značenje imala je Zora dalmatinska pokrenuta 1844. Tu je bila važna aktivnost Ante Kuzmanića i Šime Starčevića, također pojava Petra Preradovića, darovita autora i utjecajna pisca; u Zadru je objavljena i Preradovićeve zbirke Prvenci. Izrazito su dubrovačkom baštinom i dubrovačkim govorom obilježena djela Antuna Paska Kazalija, a velikoga je značenja i rad Mihovila Pavlinovića; obojica su bili vrlo povezani s gradom Zadrom. Zadarski jezični krug nije prihvaćao poglede zagrebačke filološke škole, tj. zalagao se za drugačiju grafiju i za fonološki pravopis te za ikavsku štokavštinu. Međutim, u Zadru je bilo i kompromisnih gledišta, pa je Preradović držao da će se u ijekavskom jezičnom tipu

Zadarski filološki dani 8 **Sveučilište u Zadru, 8. – 9. studenoga 2019.**

ujediniti Hrvati i Srbi, pa se iz tog razloga protivio i ikavskom i ekavskom pisanju. Radom na terminološkom polju isticao se je sredinom stoljeća časopis Pravdonoša. Važan je bio Narodni list od 1862., svakako i Iskra osamdesetih i devedesetih godina 19. stoljeća. U Iskri Nikole Šimića darovite je književne kritike objavljivao Jakša Čedomil. Razumije se samo po sebi da je u Zadru objavljeno i više gramatičkih izdanja, npr. slovnice Ivana Danila. Dragocjen po leksikografskom radu bio je Dragutin Antun Parčić, koji je uz to bio svestran, pa se isticao i gramatičkim radom. Taj je Krčanin rodnom dosta djelovao u Zadru, a uz Bogoslava Šuleka bitno je djelovao na razvoj hrvatskoga jezika. Na smjeni 19. i 20. stoljeća Zadar je bio važno književno središte.

3. Slavistika danas! Lokalni, regionalni i globalni doprinos

Tema osmih Zadarskih filoloških dana (ZFD8) – *Slavistika danas! Lokalni, regionalni i globalni doprinos*. – podrazumijeva pisanje radova iz različitih lingvističkih, lingvokulturoloških i lingvodidaktičkih područja i disciplina. Usmjerena je na suvremeni pristup, opis i znanstveni doprinos aktualnim slavističkim lingvističkim pitanjima u užem i širem smislu:

- perspektiva razvoja i proučavanje slavenskih jezika, cjeloživotno učenje slavenskih jezika, mobilne i druge tehnologije u učenju slavenskih jezika;
- aktualni problemi proučavanja gramatike, fonetike i fonologije slavenskih jezika;
- slavenska leksikologija i leksikografija, dijalektologija, sintaksa, stilistika, frazeologija i frazeografija;
- inovacije u poučavanju prijevodu i međukulturna komunikacija: doprinos teoriji, povijesti i metodologiji prijevoda.

U nadi da ćete u predloženim temama pronaći poticaj za svoja znanstvena istraživanja, pozivamo Vas da prijavite izlaganja, a prijavu s navedenom temom i sažetkom izlaganja (na jeziku izlaganja i engleskom jeziku) ispunjenu na obrascu koji šaljem u prilogu pošaljete e-poštom na adresu zfd@unizd.hr najkasnije do 30. travnja 2019. godine.

Obavijest o prihvaćanju teme i sažetka izlaganja autori će dobiti putem e-pošte do **15. lipnja 2019.**

Radovi izloženi na konferenciji bit će recenzirani i objavljeni u zasebnom zborniku. Rad za zbornik potrebno je poslati do **31. prosinca 2019.** godine.

Zadarski filološki dani 8 Sveučilište u Zadru, 8. – 9. studenoga 2019.

Članovi organizacijskog odbora:

prof. dr. sc. Josip Lisac,
prof. dr. sc. Divna Mrdeža Antonina,
prof. dr. sc. Zvezdana Rados,
doc. dr. sc. Ana Gospić Županović,
doc. dr. sc. Sandra Hadžihalilović,
doc. dr. sc. Sanja Knežević
doc. dr. sc. Miranda Levanat-Peričić,
doc. dr. sc. Adrijana Vidić

Predsjednica organizacijskog odbora:

doc. dr. sc. Sanja Knežević

Tajnica organizacijskog odbora:

Ana Vulelija, mag. philol. croat.

VAŽNI DATUMI:

- do 30. travnja 2019. – prijava teme i sažetka (na priloženom prijavnom obrascu)
- do 15. lipnja 2019. – obavijest o prihvaćanju teme
- do 1. rujna 2019. – uplata kotizacije
- 8.- 9. studenoga 2019. – održavanje skupa u Zadru
- do 31. prosinca 2019. – zaprimanje priloga za Zbornik

JEZICI IZLAGANJA:

Hrvatski, engleski i svi slavenski jezici.

VRIJEME IZLAGANJA:

15 minuta

KOTIZACIJA: 350 kuna / 50 eura

(U kotizaciju su uključeni konferencijski materijali, ručak, jednodnevni izlet i objavljivanje rada u zborniku.)

ODJEL ZA KROATISTIKU
Department of Croatian Studies
Universitas Studiorum Jadertina

ODJEL ZA RUSISTIKU
Department of Russian Studies
Universitas Studiorum Jadertina

Zadarski filološki dani 8
Sveučilište u Zadru, 8. – 9. studenoga 2019.